

Uitvoeringsregeling

Aanleg en onderhoud natuurvriendelijke oevers

Overig beheersgebied

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Vastgesteld door het college van dijkgraaf en hoogheemraden bij besluit
van 15 december 2009, nr. 09.SI/149

Uitvoeringsregeling HDSR aanleg en onderhoud natuurvriendelijke oevers Overig beheersgebied HDSR

INHOUDSOPGAVE

	Pag.
Paragraaf 1	3.
Paragraaf 2	6.
Paragraaf 3	9.
Paragraaf 4	10.
Bijlage	11.

Paragraaf 1 *Algemene bepalingen*

§ 1.1 **Begripsbepalingen**

In deze regeling wordt verstaan onder:

ANV:	Agrarische natuurvereniging die door het waterschap gerechtigd is deze regeling geheel of gedeeltelijk uit te voeren.
Beheer:	Het beheren van, de zorg en verantwoording voor eigendommen.
Beheersvoorschriften:	Minimale eisen voor beheer van de maatregelen.
Boekjaar:	kalenderjaar tenzij met de subsidieontvanger een andere periode is overeengekomen.
De aanvraag:	De subsidieaanvraag voor aanleg en beheer van natuurvriendelijke oevers. Bestaande uit een activiteitenplan zoals beschreven in artikel 7 lid 4 van deze regeling.
De aanvrager:	De particuliere eigenaar van een perceel waarop de maatregel wordt toegepast.
De maatregel:	De aan te leggen natuurvriendelijke oever.
De regeling:	Uitvoeringsregeling HDSR aanleg en onderhoud natuurvriendelijke oevers Buiten gebieden.
Het waterschap:	Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden te Houten.
Het Dagelijks Bestuur:	Het dagelijks bestuur van het waterschap.
Keur:	In de keur staat wat wel en niet mag op of aan de waterkeringen (dijken en kades) en watergangen. Het gaat om alle wateren en waterkeringen die het waterschap in beheer heeft (leggerwatergangen) inclusief een aangrenzende strook van 4,5 of 5 meter grond.
Legger:	De legger is een openbaar register waarin staat omschreven wie verplicht is tot onderhoud van welke watergangen en welk onderhoud moet gebeuren om te voldoen aan waterstaatkundige eisen. De legger bestaat uit gedetailleerde kaarten van alle watergangen, hun afmetingen, de beschermingszones en de plaats van kunstwerken zoals bruggen, stuwen en gemalen.
Natuurvriendelijke oever:	oever die is ingericht overeenkomstig een van de profielen als geschetst in paragraaf 2 van de bij deze regeling behorende bijlage.

Overig beheersgebied:	Het op kaartbijlage 1 met groen aangegeven gebied buiten de bebouwde kom.
Raamsubsidieverordening:	De Raamsubsidieverordening HDSR Aanleg natuurvriendelijke oevers en open water 2008.

§ 1.2

Doel en reikwijdte

1. Het doel van deze regeling is de aanleg en het beheer van natuurvriendelijke oevers in het overig beheersgebied te stimuleren. Hierdoor wil het waterschap zijn kwantitatieve en kwalitatieve doelstellingen in dit gebied verwezenlijken.
2. Deze regeling betreft een nadere uitwerking van de subsidieverordening voor het overig beheersgebied.
3. Deze regeling is uitsluitend van toepassing op gronden langs watergangen binnen het overig beheersgebied
4. Het maximale oppervlak aan maatregelen per afvoergebied is vastgesteld op 1% van het oppervlak.
5. De reikwijdte van deze regeling als bedoeld in de leden 3 en 4 van deze paragraaf kan door het Dagelijks Bestuur worden gewijzigd.

§ 1.3

Doelgroep

Voor subsidie in het kader van deze regeling komt in aanmerking:

- a. een natuurlijk persoon die eigenaar is van een perceel c.q. meerdere percelen die binnen de reikwijdte van deze regeling vallen.
- b. een natuurlijk persoon die gebruiker is van een perceel c.q. meerdere percelen die binnen de reikwijdte van deze regeling vallen en volmacht heeft van de eigenaar van dit perceel c.q. percelen voor het aanvragen van deze subsidieregeling.
- c. een agrarisch ondernemer met een personen vennootschap die eigenaar is van een perceel c.q. meerdere percelen die binnen de reikwijdte van deze regeling vallen.

§ 1.6

Uitvoering

De uitvoering van deze regeling kan door middel van een daartoe strekkend besluit van ons Dagelijks Bestuur geheel of gedeeltelijk worden gemandateerd aan een ANV, de Dienst Regelingen, de Dienst Landelijk Gebied en/of een provincie.

§ 1.7

Bijlage

De bij deze regeling opgenomen bijlage kan periodiek door het Dagelijks Bestuur worden gewijzigd. Een wijziging van de bijlage zal op de daarvoor aangewezen wijze worden bekendgemaakt.

§ 1.8

Grondslag

1. Deze regeling valt onder de subsidieverordening.
2. Afdeling 4.2.1 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op deze regeling.

Paragraaf 2 *Subsidie*

§ 2.1 Randvoorwaarden

1. Subsidie wordt uitsluitend uitgekeerd ten behoeve van de aanleg van natuurvriendelijke oevers en het beheer ervan.
2. De aanlegsubsidie geldt niet voor natuurvriendelijke oevers die al dan niet in het kader van andere wet- en regelgeving reeds zijn of worden gerealiseerd. Bestaande natuurvriendelijke oevers kunnen wel in aanmerking komen voor een beheerssubsidie.
3. Deze regeling geldt niet voor natuurvriendelijke oevers die al worden gesubsidieerd door derden of waarvoor een wettelijke verplichting geldt.
4. Subsidie kan uitsluitend worden verleend indien het inrichting- en onderhoudsplan is goedgekeurd door ons Dagelijks Bestuur.
5. De maatregel dient te worden aangelegd overeenkomstig de voorwaarden zoals beschreven in de paragrafen 1 t/m 4 van de bij deze regeling gevoegde bijlage.
6. Er worden voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd over de aanleg en het beheer van de maatregelen. Voor de aanvrager is deelname aan zo'n bijeenkomst verplicht.
7. De maatregelen moeten leiden tot een capaciteitsverbetering ten opzichte van de leggeromvang of de huidige situatie. Bij twijfel wordt de situatie ter beoordeling voorgelegd aan ons Dagelijks Bestuur of een daartoe door het waterschap aangewezen instantie.

§ 2.2 Aanvraag en verlening

1. De aanvrager dient voor 1 maart van het kalenderjaar waarin de werkzaamheden voor aanleg van de maatregel worden aangevangen, een aanvraag in te dienen bij het Dagelijks Bestuur of een daartoe aangewezen instantie. Deze aanvraag wordt tenminste vergezeld van een inrichtingsplan zoals bedoeld in lid 3 van deze paragraaf.
2. De aanvraag wordt ingediend voordat met de werkzaamheden wordt begonnen. Indien de aanvraag wordt ingediend nadat de werkzaamheden zijn aangevangen zal geen subsidie worden verleend.
3. Het inrichtingsplan behelst tenminste:
 - a. Een beschrijving van de voorgenomen maatregel(en);
 - b. Een situatieschets op schaal (1:2000 of nauwkeuriger);
 - c. De afmetingen van de voorgenomen maatregel(en);
 - d. Een planning wanneer de maatregel wordt aangelegd;
 - e. Een inschatting van de hoeveelheid waterberging dat met deze maatregelen wordt gerealiseerd;
 - f. Op welke vergoedingen, zoals bedoeld in paragraaf 2.3, men aanspraak wil maken.

4. Ons Dagelijks Bestuur of een daartoe aangewezen instantie kan aanvullende informatie verlangen van de aanvrager voor het in behandeling nemen van de aanvraag.
5. Indien voor hetzelfde project tevens subsidie is aangevraagd bij een of meer andere bestuursorganen, doet de aanvrager daarvan mededeling in de aanvraag.
6. Ons Dagelijks Bestuur, of een daartoe door ons aangewezen instantie besluit, op basis van het in lid 3 omschreven plan, binnen 8 weken na indiening op basis van de aanvraag of wordt overgegaan tot subsidieverlening.
7. Indien een besluit niet binnen de termijn van 8 weken kan worden gegeven, deelt ons Dagelijks Bestuur of de door ons daartoe aangewezen instantie dit aan de aanvrager mede en noemt het daarbij een zo kort mogelijke termijn waarbinnen de beschikking wel tegemoet kan worden gezien.

§ 2.3

Subsidiebijdrage en vaststelling

1. Het Dagelijks Bestuur stelt op verzoek van de aanvrager een bedrag vast volgens de in paragraaf 4 van de bij deze regeling gevoegde bijlage, genoemde bedragen. Dit bedrag kan zijn voor:
 - A1. Een vergoeding voor de aanleg van een natuurvriendelijke oever inclusief afrastering;
 - A2. Een vergoeding voor het beheer van natuurvriendelijke oevers voor een periode van 6 jaar, conform de beheersvoorschriften zoals deze in de bij deze regeling gevoegde bijlage zijn opgenomen;

Op aanvraag:

- C1. Een vergoeding voor de aanschaf van een alternatieve drinkwatervoorziening;
 - C2. Een vergoeding van de kosten voor het op diepte brengen van de watergang tot de leggermaat;
 - C3. Een vergoeding van de legeskosten voor benodigde vergunningen en ontheffingen.
2. De subsidievaststelling ten aanzien van de aanleg vindt plaats ambtshalve of op aanvraag nadat de maatregel is gerealiseerd en goedgekeurd door of namens ons Dagelijks Bestuur.
3. De subsidievaststelling ten aanzien van het beheer van een natuurvriendelijke oever vindt per boekjaar vast.
4. De looptijd voor de beheersvergoeding is 6 jaar. Daarna zullen er opnieuw afspraken worden gemaakt over de hoogte van de vergoeding voor de beheerskosten voor een volgende periode van maximaal 6 jaar.
5. De hoogte van de vergoeding wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van het indexcijfer "CPI-Alle Huishoudens" (uitgaande van het meest recente basisjaar).

§ 2.4

Betaling

1. Het bedrag, als bedoeld in paragraaf 2.3 lid 1 onder A1, C1, C2, en/of C3, wordt in zijn geheel uitgekeerd na subsidievaststelling zoals bedoeld in paragraaf 2.3 lid 2.
2. De aanvrager kan voorafgaand en tijdens de werkzaamheden voor aanleg van de maatregel een bevoorschotting aanvragen op het subsidiebedrag zoals dat in de subsidieverlening is toegekend.
3. Het bedrag, als bedoeld in paragraaf 2.3 lid 1 onder A2, wordt jaarlijks na vaststelling uitgekeerd in de maand maart ingaande in het jaar na aanleg van de natuurvriendelijke oever.
4. Het bedrag, als bedoeld in paragraaf 2.3 lid 1 onder A2 wordt niet uitgekeerd voordat de natuurvriendelijke oever is aangelegd en vervolgens gecontroleerd en goedgekeurd door of namens ons Dagelijks Bestuur.

Paragraaf 3 *Uitvoering*

§ 3.1 *Verplichtingen subsidieontvanger*

1. De aanleg van de maatregel moet binnen 1 jaar na subsidieverlening zijn afgerond.
2. Door of namens ons Dagelijks Bestuur kan in voorkomende gevallen, zulks naar oordeel van het waterschap, op basis van gegronde redenen op verzoek verlenging worden verleend van de in het eerste lid genoemde termijn.
3. Bij de aanleg van de maatregel en het beheer van de natuurvriendelijke oever dient rekening te worden gehouden met de Flora- en Faunawet volgens de 'Gedragscode Flora- en Faunawet voor de waterschappen'.
4. De aanvrager informeert ons Dagelijks Bestuur of een door ons daartoe aangewezen instantie indien de maatregel is gerealiseerd.
5. De natuurvriendelijke oever dient te worden onderhouden volgens de bij deze regeling gevoegde beheersvoorschriften. Eventuele afwijkingen hierop mogen alleen na schriftelijke toestemming van of namens het waterschap worden uitgevoerd.
6. De maatregel wordt onderdeel van de watergang en valt zodoende onder het reguliere beheer zoals is vastgelegd in de Keur van het waterschap, de legger en/of het leggerregister.
7. Afwijkingen ten opzichte van het goedgekeurde inrichting- en beheersplan worden terstond aan ons Dagelijks Bestuur of aan een daartoe door ons aangewezen instantie gemeld.

§ 3.2 *Uitvoeringsovereenkomst*

Ter uitvoering van de beschikking tot subsidieverlening wordt een overeenkomst gesloten. In deze overeenkomst, met een looptijd van maximaal 12 jaar, kan worden bepaald dat de subsidieontvanger verplicht is de activiteiten te verrichten waarvoor subsidie is verleend.

Paragraaf 4 Slotbepalingen

§ 4.1 Hardheidsclausule

1. Indien een strikte toepassing van deze regeling zou leiden tot een beslissing die onmiskenbaar als onredelijk moet worden aangemerkt, kan door of namens ons Dagelijks Bestuur in bijzondere gevallen van deze regeling worden afgeweken.
2. In gevallen waarin deze regeling niet voorziet beslist ons Dagelijks Bestuur.
3. De aanvrager kan geen rechten ontlenen aan deze subsidieregeling na afloop van de termijn zoals genoemd in paragraaf 2.3 lid 4.

§ 4.2 Citeertitel en inwerkingtreding

1. Deze regeling kan worden aangehaald als:
"Uitvoeringsregeling HDSR aanleg en onderhoud natuurvriendelijke oevers overig beheersgebied HDSR"
2. Deze regeling treedt in werking op de dag na die waarop zij is bekend gemaakt.

BIJLAGE

Paragraaf 1 Algemene voorwaarden voor aanleg

Afmetingen

De oppervlakte van een aaneengesloten maatregel moet minimaal 200 m² bedragen. De breedte van de maatregelen is minimaal 3 meter en maximaal ongeveer 8 meter ten opzichte van het leggerprofiel.

De minimale oppervlakte mag door een gecombineerde aanvraag van verschillende particulieren worden gerealiseerd.

Baggeren

Voorafgaand aan de aanleg wordt de watergang, indien nodig, gebaggerd tot op de leggermaat. Reden hiervoor is dat bij de aanleg van de natuurvriendelijke oever moet worden uitgegaan van de afmetingen van de watergang volgens de legger. Indien de watergang niet voldoet aan de leggermaat dan is het op diepte brengen van de watergang een werkzaamheid behorend bij de aanleg van de natuurvriendelijke oever. Deze kosten kunnen op basis van offerte worden vergoed.

Flora- en Faunawet

Bij de aanleg en het beheer van de oever dient de Flora- en Faunawet te worden nageleefd. Dit komt er in de praktijk op neer dat de oever in de periode tussen 15 juli en 15 november wordt aangelegd. Zie hiervoor de 'gedragscode Flora- en Faunawet voor waterschappen' (november 2005).

Vergunningen

De maatregelen hebben een verandering van het profiel van de watergang tot gevolg en moeten daarom worden opgenomen in het register van de legger. Het inrichtingsplan zal worden gebruikt voor het verkrijgen van de benodigde vergunningen en ontheffingen. De legeskosten voor de vergunning worden vergoed.

Aanleg natuurvriendelijke oever	Vergunning KEUR	Ontheffing provincie verordening natuur en landschap en aanlegvergunning (afhankelijk van gemeente)
Kunstwerken	Vergunning KEUR	Soms ontheffing gemeente bouwvergunning aanlegvergunning
Dempen/graven van een sloot	Vergunning KEUR	Ontheffing provincie verordening natuur en landschap aanlegvergunning

Bij verplaatsing van grond of het gebruik van grond geldt de nieuwe wet Bodemkwaliteit. Naast bovenstaande vergunningen is zowel in de provincie Zuid-Holland als de provincie Utrecht in principe een ontgrondingvergunning nodig tenzij de maatregel in het bestemmingsplan is opgenomen, dan wel expliciet is aangewezen volgens een planologische procedure. Indien het werk echter $<5000 \text{ m}^3$ (Utrecht) of $<2000 \text{ m}^3$ (Zuid-Holland) bedraagt, wat bij de maatregelen van deze regeling hoofdzakelijk het geval zal zijn, is hier vrijstelling voor te verkrijgen.

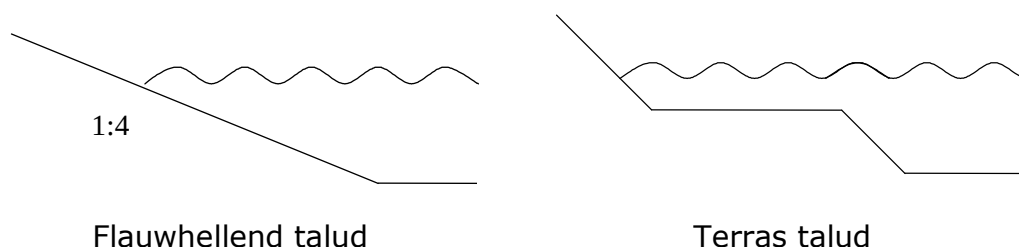
De lokale ANV treedt coördinerend en -indien gewenst- faciliterend op bij het opstellen van het activiteitenplan, de aanvraag van vergunningen en ontheffingen; dit betekent dat aanvragers gebruik kunnen maken van de kennis en expertise die bij de ANV aanwezig is.

Paragraaf 2 Aanleg natuurvriendelijke oever

Afmetingen

Natuurvriendelijke oevers kunnen op twee manieren worden aangelegd. Doormiddel van een terrastalud of een flauwe helling. Het is ook goed mogelijk om beide typen oevers te combineren. Daarbij zijn kleine variaties in breedte, diepte en helling gewenst. Dit levert een grotere verscheidenheid aan leefmilieus op voor de flora en fauna.

Een oever met een flauwhellend talud heeft een hellingspercentage van minimaal ongeveer 1:4. Een terrastalud wordt ongeveer 10-30 cm onder het zomerwaterpeil aangelegd.

De aanleg van terrastaluds verdient de absolute voorkeur, omdat deze taluds in vergelijking met een flauwhellend talud een grotere bijdrage leveren aan de gecombineerde doelstelling van het waterschap, te weten waterberging en waterkwaliteit.

Paragraaf 3 Beheersvoorschriften natuurvriendelijke oever

Het beheer van de natuurvriendelijke oever moet minimaal worden uitgevoerd volgens tabel 1. Het is in overleg mogelijk om hier na schriftelijke toestemming

van het waterschap van af te wijken. Het beheer wordt uitgevoerd voor het onderwater talud tot aan de insteek.

Eventueel kunnen lokaal andere randvoorwaarden voor het beheer gelden, zoals in een EVZ. Het beheer dient dan afgestemd te worden op de doelsoorten. Daarnaast stelt het waterschap momenteel een gedragscode voor het beheer op. Het beheer en onderhoud wordt om deze redenen de komende jaren geëvalueerd. Hierover zal tussen de beheerder en het waterschap overleg worden gevoerd. Tijdens het overleg worden afspraken gemaakt over de wijze van beheer en mogelijke extra werkzaamheden en de daaruit vloeiende vergoedingen.

Maaibeheer en schonen	
<i>Eerste drie jaar</i>	1x / jaar maaien talud na 15 september + afvoeren maaisel 1x / jaar schonen + afvoeren maaisel Riet: 1x / jaar maaien in augustus + afvoeren maaisel
<i>Na drie jaar</i>	1x / 2 jaar maaien talud na 15 september + afvoeren maaisel 1x / 2 jaar schonen + afvoeren maaisel Riet: 1x / 2 jaar maaien in augustus + afvoeren maaisel
In de eerste drie jaar wordt intensiever beheerd om de oever te verschromen. Het heeft de voorkeur om daarna rietkragen gefaseerd te maaien dus elk jaar een ander deel ¹ . Verder dient de oever ecologisch te worden beheerd.	

Tabel 1 Beheersvoorschriften natuurvriendelijke oever

Bemesting en bestrijdingsmiddelen

De natuurvriendelijke oever wordt vrij gehouden van bemesting. De bestaande spuit- en mestvrije zone blijft gehandhaafd en schuift op met de nieuwe insteek van de natuurvriendelijke oever.

Ongewenste soorten

Om de groei van eventuele ongewenste soorten in het perceel te voorkomen is het toegestaan om op het droge deel van de oever de ongewenste soorten pitrus, akkerdistel, ridderzuring en jacobskruiskruid plaatselijk te bestrijden met toegestane contactmiddelen (conform Lozingenbesluit Open teelt en Veehouderij). Te allen tijde moet voorkomen worden dat bestrijdingsmiddelen in het oppervlaktewater terecht kunnen komen. Indien chemische bestrijding noodzakelijk is dient hier vooraf melding van te worden gemaakt bij de ANV.

¹ Afstemmen met het nieuwe beheerplan watergangen HDSR.

Paragraaf 4 Subsidie

In de onderstaande tabellen wordt de marktconforme subsidie gegeven voor de aanleg van de maatregelen per m² en de beheersvergoeding voor natuurvriendelijke oevers per strekkende meter. In verband met de werkbreedte van bepaalde machines is hierbij een opdeling gemaakt naar breedte van de natuurvriendelijke oever.

Aanleg natuurvriendelijke oever	
Flauwhellend talud	
Per m ²	€ 5,08
Terrastalud	
Per m ²	€ 7,76

Figuur 1 Aanlegsubsidie

Beheer natuurvriendelijke oever	
3 meter breed	
Per m	€ 0,67
> 3 meter	
Per m	€ 0,71

***Figuur 2 Beheersubsidie
natuurvriendelijke oevers***

In onderstaande tabellen zijn de eenheidsprijzen voor de verschillende activiteiten opgenomen volgens het prijspeil van 2007

Alle eenheidsprijzen zullen jaarlijks worden geïndexeerd op basis van het indexcijfer "CPI-Alle Huishoudens" (uitgaande van het meest recente basisjaar). Indien de kosten per m³ staan aangegeven is bij de natuurvriendelijke oever met flauwhellend talud uitgegaan van een gemiddelde ontgravingsdiepte van 0,30 m en bij een natuurvriendelijke oever met terrastalud van 0,50 m.

Eenmalige aanlegkosten			
	Eenheid	Kosten	Opmerkingen
Waardedaling grond bij aanleg flauwhellend talud	m ²	€ 2,44	40% restwaarde grond + 1 % compensatie mest
Waardedaling grond bij aanleg terrastalud	m ²	€ 3,44	15% restwaarde grond + 1 % compensatie mest
Afgraven en profilering talud, afvoeren en verwerking grond	m ³	€ 6,00	
Afrastering plaatsen	m ¹	€ 2,91	Handmatig plaatsen veeraster
Op aanvraag			
	Eenheid	Kosten	Opmerkingen
Aanvragen vergunning		n.n.	Op basis van werkelijk gemaakte kosten
Baggeren watergang		n.n.	Op basis van werkelijk gemaakte kosten
Veedrenkplaats of mobiele drinkwaterplaats		n.n.	Werkelijk gemaakte kosten tot een maximum van € 2000. Max. 1 per 500m oever
Jaarlijkse beheerskosten			
	Eenheid	Kosten	Opmerkingen
Beheerskosten bij een breedte van 3 meter			
Talud en slootbodem maaien	1 m	€ 0,20	Trekker 65-75 kW met hydraulische maaikorf, werkbreedte 300 cm
Onderhoud afrastering	1 m	€ 0,17	
Afvoeren en	1m2	€ 0,05	afvoeren en bewerken maaisel

bewerken maaisel			
Opzetten en afbreken raster	1m	€ 0,30	opzetten en afbreken raster
Beheerskosten bij een breedte groter dan 3 meter			
Talud en slootbodem maaien	1 m	€ 0,22	Kraan met hydraulische maaikorf
Onderhoud afrastering	1 m	€ 0,17	
Afvoeren en bewerken maaisel	1m2	€ 0,05	afvoeren en bewerken maaisel
Opzetten en afbreken raster	1m	€ 0,30	opzetten en afbreken raster

Figuur 3 Eenheidsprijzen voor de componenten van de subsidie

Stapeling van vergoedingen

Er bestaan diverse subsidiemogelijkheden voor het landelijke gebied (SAN etc.). Indien deze subsidies rusten op een locatie waarop de aanvrager subsidie wil aanvragen vanuit onderhavige subsidieregeling, moet rekening worden gehouden met het veranderen van de locatie van andere regelingen. Dit is tussentijds alleen mogelijk *'voor algemene nutte'*.

Educatie

Er worden voorlichtingsavonden georganiseerd over de aanleg en het beheer van de maatregelen. Deze avonden zijn vrij toegankelijk zodat geïnteresseerden informatie op kunnen doen over de regeling.